

BIBEL EN OG VERDEN

2 | 2020

BIBELSK SJÆLESORG

Førstehjælp
for sjælen,
når verden ramler

BIBELSELSKABET

Frederiksborggade 50
1360 København K
Tlf.: 33 12 78 35
bibelselskabet@bibelselskabet.dk
www.bibelselskabet.dk

ANSV. UDGIVER

Birgitte Stoklund Larsen

REDAKTIONSGRUPPE

Synne Garff, international chef
Thomas Godsk Larsen, redaktør

LAYOUT: Ribergård & Munk

TRYK: Nofoprint - Helsingør

FORSIDEFOTO

Scanpix

Bibelen og Verden udsendes
fire gange årligt til alle, der ønsker
information om bibelarbejdet.

GAVER TIL BIBELARBEJDET

Reg. nr.: 3001
Kontonummer: 9 00 04 88
Giro: 9 00 04 88
MobilePay 62903

SPØRGSMAÅL OM DONATIONER

bibelselskabet@bibelselskabet.dk

Bibelselskabet arbejder for at
oversætte og formidle Bibelen.

Bibelselskabet modtager ingen
offentlig driftstøtte og derfor
afhængig af indsamlede midler og
salgsindtægter.

FOTO: CASPER TYBIEG

Bibelselskabets protektor er
Hendes Majestæt
Dronning Margrethe II.

GENERALSEKRETÆREN HAR ORDET

Håbet er som et anker for vores sjæl

DE SENESTE uger har jeg haft et postkort med et citat stående ved min pc på hjemme-kontoret. "Håbet er som et anker for vores sjæl" lyder teksten, et citat fra Hebræerbrevet i Det Nye Testamente. Det er et postkort, som skulle have været brugt ved lanceringen af *Bibelen 2020*, der udkom en fredag i marts. Men coronavirus aflyste festgudstjenester og ditto foredrag, kurser og seminarer - dog uden at aflyse udgivelsen. Heldigvis.

Bibelen 2020 udkom. Mange har allerede taget den nye bibel til sig, nogle umiddelbart begejstrede, andre mere tøvende og forbeholdent eller kritisk. Anmelderne har uddelt stjerner, som vi glæder os over. Selvfølgelig er der formuleringer og fortolkninger, der både kan og skal diskuteres, og som bliver diskuteret med stort engagement. Det skal vi glæde os over. De bibelske tekster engagerer mennesker.

At *Bibelen 2020* skulle udkomme midt i en nedlukning af det danske samfund virkede virkelig som dårlig timing. Men lidt længere på afstand - og efter at postkortet hver dag har mindet mig om håbet - er jeg ikke så sikker. Måske var det virkelig god timing, at der udkom en ny dansk folkebibel lige netop i de dage, hvor vi alle gik lidt opgivende rundt, kollektivt uvante med at have mistet selvfølgheden i vores liv og hverdag? Hvor sårbarheden syntes allerstørst?

I de dage gik det op for de fleste, at mennesket ikke lever af brød alene, heller ikke selvom man har både gær, mel og tiden til at bage det selv. Der skal mere til. Fællesskab og fællesskab - tro, håb og kærlighed. *Bibelen 2020* og *Højskolesangbogen* optrådte side om side i top 3 på boghandlernes bestsellerliste. Min personlige kulturpessimisme smeltede nogle grader i de uger.

Selv i et sekulariseret samfund som det danske er der en fornemmelse for, at Bibelen er en ganske særlig bog. Der er også brug for helt basal viden om Bibelen og de bibelske tekster mere generelt. Men det kan man jo råde bod på ved at opfordre til at læse eller lytte til de tekster, som har givet generationer før os lys i mørket, styrke til at stå igennem svære tider. Og håb, selvfølgelig. Håbet er som et anker for vores sjæl.

Kortet bliver stående på mit skrivebord. Men der ligger mange flere kort på Bibelselskabets kontor, og der skal de ikke blive liggende. De skal med rundt, når vi igen kan mødes til stævner, foredrag og gudstjenester rundt om i landet. Og så skal vi genoptage samtalerne om Bibelen, om sårbarheden og om alt det, der betyder noget. I mellemtiden kan man både læse og lytte og håbe!

God sommer!

”

Mennesket lever ikke af brød alene, heller ikke selv om man har både gær, mel og tiden til at bage det selv

Birgitte Stoklund Larsen

INDHOLD

Foto: Les Kaner

SIDE 6-11

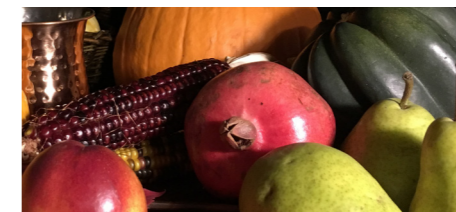
TEMA OM BIBELSK SJÆLESORG

Bibelens fortællinger og storslåede poesi kan flytte mennesker - også dem, der har det allersværest. Mød nogle af dem, og hør nogle af ildsjælene fra ind- og udland fortælle, hvad bibelsk sjælesorg kan. Læs også om, hvordan coronakrisen gør den velafprøvede metode mere relevant end nogensinde.

SIDE 12-13

I Mellemøsten holder de vejret

SIDE 17

Quiz: Bibelens frugt og grønt

Gud og det onde

SIDE 18-19

Hvor er Gud, når det gælder?

Førstehjælp for sjælen med bøgerne bog

Bibelens fortællinger og storslåede poesi kombineret med enkle psykologiske greb flytter mennesker. Bibelsk sjælesorg er nu nået ud i de fleste verdenshjørner.

BIBELSK SJÆLESORG

Foto: Les Kaner

Det er efterhånden seks år siden, jeg stiftede bekendtskab med bibelsk sjælesorg. Siden er metoden via De Forenede Bibelselskaber blevet introduceret til stort set alle verdensdele og er blevet taget vel imod af kirkerne. Ikke så underligt: Hvert syvende menneske lider under psykologiske traumer; i nogle lande lider mere end hver anden. Ingen nation, ingen regering, ingen organisation kan alene påtage sig at hjælpe de millioner af mennesker, som lider under svære tab. Her har bibelsk sjælesorg vist sig at være et af de svar, som kirkerne har brug for fordi metoden er økumenisk, enkel, overskuelig, solidt forankret i Bibelen, psykologien og simpelthen har vist sig at kunne give fornyet livsmotiv.

Udrullet globalt

Bibelsk sjælesorg er førstehjælp for sjælen, der kan anvendes af såvel højtuddannede intellektuelle som af pastorale ildsjæle med hjertet på rette sted. Der er hovedcentre forskellige steder i verden. Det jordanske Bibelselskab er fx blevet hovedcenter for uddannelse af bibelsk sjælesorg for andre bibelselskabers medarbejdere i Mellemøsten. Det er dygtigt orkestreret af generalsekretær

Munther Namat. Kirkeledere, præster, munke, nonner, lærere, apotekere m.fl. er blevet uddannet i bibelsk sjælesorg. Der er et enormt behov for at kunne hjælpe de mange traumeramte flygtninge, og den ambitiøse plan om hjælp udrulles med stor succes. Ligeledes er Bahrain ved at udvikle sig til et center, der kan servicere de øvrige Golflande.

Bibelsk sjælesorg er trosbaseret og giver kirkeledere bibelske og psykologiske redskaber, så de kan hjælpe deres traumatiserede menigheder. Metoden arbejder med sorggrupper, anvender et enkelt kompendium, og forskning har underbygget, at bibelsk sjælesorg kan forløse traumer og styrke den enkelte i fællesskabet.

Det er mit indtryk, at Bibelens fortællinger og storslåede poesi er vigtige spejl, der også kan skabe en velgørende distance til den enkeltes lidelse og give plads til håbet og troen på frelse igennem Jesus Kristus. Der inddrages case stories, sang, bøn, rollespil, psyko-ekukation, kunst- og musikterapi, betroelse, lytteøvelser og bibelstudier.

Bibelsk sjælesorg klæder kirkeledere på, så de kan blive bedre til at håndtere traumer og tabuer. Metoden er udviklet af kirkeledere, psykiatere, psykologer og bibelkyn-

dige i erkendelsen af, at troen kan være en kilde til lindring. Traumeforskere, psykologer og bibelkyndige arbejder hele tiden på at opjustere, analysere, forbedre og udvikle materialet. Senest er man begyndt at afholde sorggrupper online. Psykologerne er stadig i en testfase og vil i den kommende tid indsamle viden og erfaring. Der er selvfølgelig begrænsninger, når man ikke kan mødes fysisk. Diskussioner på to-mandshånd og i grupper kan heller ikke være helt så dynamiske, men det kan også have sine fordele at mødes digitalt. Nogle er mere frimodige og har lettere ved at dele voldsomme erfaringer, når det kan ske bag en skærm. De første meldinger er overraskende positive, men feltet skal udforskes.

Voksende interesse i Danmark

Mere end 1 million traumatiserede har været på kurset, som nu også er implementeret i Danmark. Bibelselskabet introducerede metoden som et pilotprojekt tilbage i 2016. Siden er interessen blevet ved med at vokse. Mere end 150 præster og professionelle omsorgsgivere har været på kursus og workshops. Nogle er blevet inspireret til at bruge enkelte dele af materialet, mens andre præster nu selv

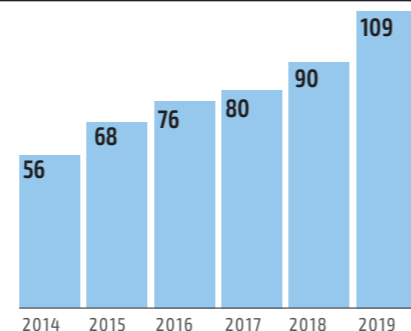
afholder sorggrupper - enkelte har været udsendt af Bibelselskabet for at undervise i udlandet sammen med psykologer fra Trauma Healing Institute. Mere end 1000 danskere har stiftet bekendtskab med bibelsk sjælesorg igennem foredrag, og læsere af kvartalsbladet Bibelen og Verden er løbende blevet orienteret om udviklingen. Da et uge-kursus for nylig blev slået op i samarbejde med præsternes efteruddannelse, FUV, i Løgumkloster, blev det hurtigt overtegnet, så vi valgte at udbyde et kursus mere i 2021. Sundhedssektoren har også vist interesse, flere hospitalspræster har efterhånden gjort sig gode erfaringer med materialet, så set i lyset af coronakrisen er der også her nye perspektiver, der kan udforskes.

Når et land rammes af naturkatastrofe, krig, eller når verden rammes af en pandemi søger mennesker trøst hos Gud, og efterspørgslen på bibler og sjælesorg stiger, selv i lande, som før krisen betragtede sig selv som delvist sekulære. Det er Bibelselskabets globale erfaring, og derfor peger alt på, at behovet for trøst og traumbearbejdelse blot vil stige i de kommende år. Vi arbejder for at kunne imødekomme behovet om førstehjælp for sjælen.

19 nye lande med bibelsk sjælesorg

I 2019 fik blandt andre Botswana, Bulgarien, Den Dominikanske Republik, Østtimor, Grønland, Kuwait, Kirgisistan, Paraguay og Tadjikistan bibelsk sjælesorg-kompendiet kontekstualiseret og oversat.

Kompendiet er nu til rådighed på 138 sprog. Ud over det klassiske materiale findes der også tv-baserede udgaver samt en udgave, der udfolder de bibelske tekster mere. Senest er et materiale for muslimer kommet til. Materialet har stadig Bibelen som omdrejningspunkt, men tager højde for, at Jesus er en profet i Koranen og ikke Guds søn.

Bibelsk sjælesorg er nået ud på de fleste kontinenter. 109 lande har aktiviteter med bibelsk sjælesorg.

Antallet af facilitatorer er vokset markant de sidste seks år. I dag er der over 12.000 facilitatorer, der kan afholde sorggrupper. Et par hundrede er desuden uddannet til at undervise i metoden.

Af Synne Garff, international chef

En unik ny vej ind i Bibelen

Hospitalspræst Pernille Lydeking Svenningsen er allerede en erfaren facilitator af bibelsk sjælesorg-forløb. Nu holder hun også onlineforløb: "Vi må forudse, at corona-krisen vil gøre behovet større end nogensinde."

Af Thomas Godsk Larsen

"Det kriblede i fingrene for at komme i gang fra allerførste gang, jeg hørte om bibelsk sjælesorg."

Pernille Lydeking Svenningsen, der til daglig er hospitalspræst på Sydvestjysk sygehus, blev uddannet og siden certificeret i bibelsk sjælesorg i 2017. Allerede nu er hun en af de mest erfarne i Danmark i at afholde forløb i bibelsk sjælesorg:

"Jeg bruger både metoden i sjælesørgeriske samtaler 1:1 og i de grupper i mit provsti, jeg løbende har. Og jeg oplever, at efterspørgsel på metoden er stor."

"Bibelen kan spejle vores virkelighed"

Pernille Lydeking Svenningsen har erfaret, at bibelsk sjælesorg tilbyder en anden og ny vej ind i Bibelen og ind i at tale om det, der er svært:

"Jeg kommer ikke normalt med Bibelen i hånden på den måde, hvor man stikker et skriftsted ud, eller bruger den som et opslagsværk, der præsenterer et svar. Sådan tror jeg heller ikke, Bibelen er bedst brugt. Men bibelsk sjælesorg har vist mig, hvordan jeg alligevel kan have Bibelen med i hånden. Dog på en hel anden måde."

Bibelfortællingerne spiller en vigtig rolle i bibelsk sjælesorg, fortæller Pernille Lydeking Svenningsen:

"Vi bruger bibelfortællingerne som noget, vi kan spejle virkeligheden og vores personlige følelser i - og opleve, at det er ok, når det gør ondt og vi viser følelser. Det gjorde selv Jesus, kan vi sige. Det er ofte et trinbræt for deltagerne til at kunne tale om det, der er svært. Det var svært for Jesus - det er også svært for os."

"Materialet er utrolig effektivt"

Bibelsk sjælesorg er gruppe-baseret og inddrager case

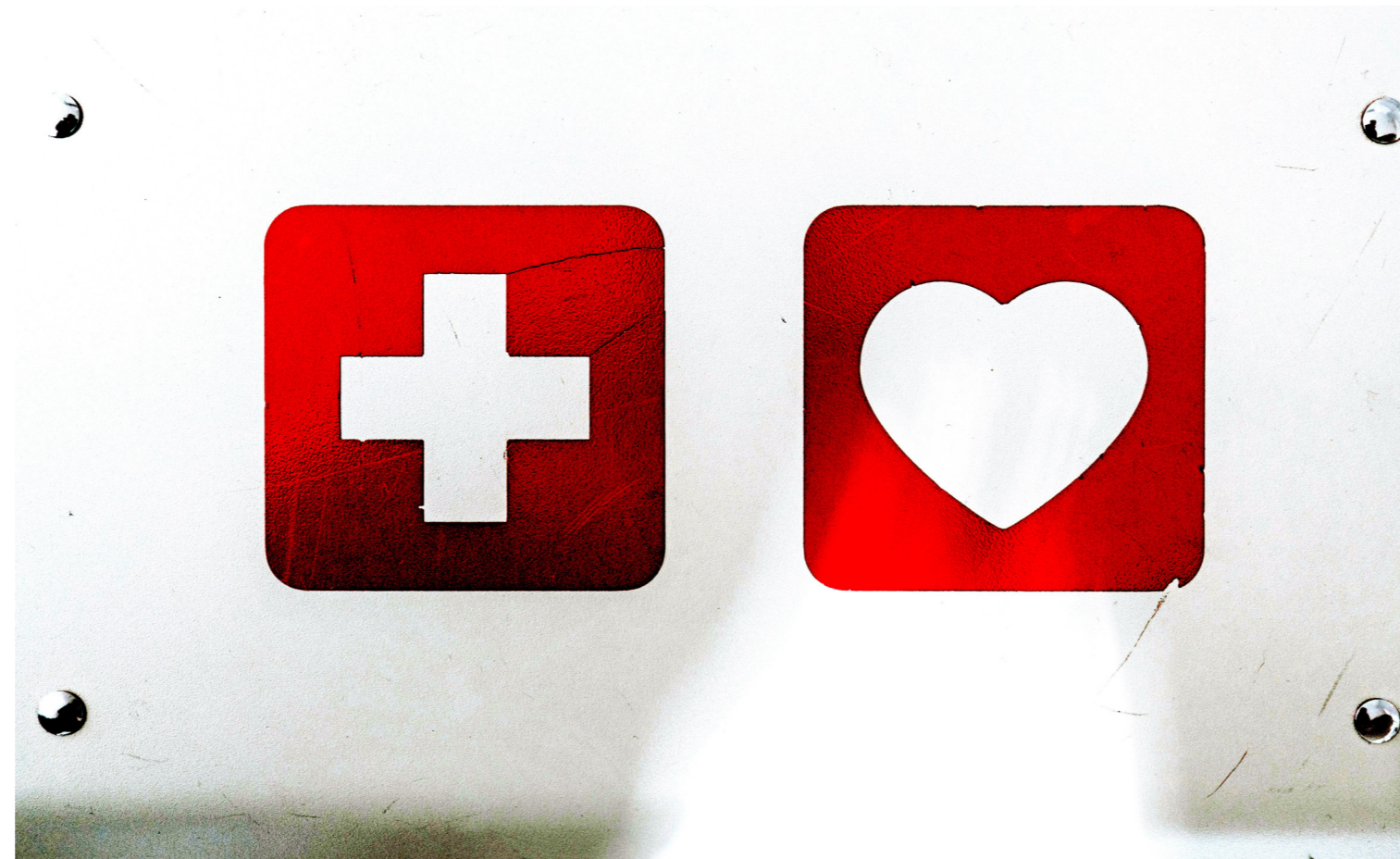

Foto: Claudio Schwarz / Unsplash

Læs mere om bibelsk sjælesorg på www.bibelselskabet.dk/sjaelesorg

stories, sang, bøn, rollespil, tegning, betroelse og bibelstudier:

"Det, der er så fantastisk ved materialet, er, at det er nemt og praktisk. Det er super struktureret, man skal ikke selv opfinde noget. Og samtidig er det utrolig effektivt, det kan virkelig noget med sin kombination af gruppearbejde, kreative øvelser, samtale og oplæsning. Derudover har materialet en høj standard - man ved, det er i orden, det, man laver."

Trauma Healing Institute, som står bag materialet, har et Advisory Council for at sikre, at programmet bibelsk sjælesorg har de højeste standarder inden for mental sundhedspraksis.

Brækket ben eller dødsdom

Bibelselskabet har løbende holdt kurser i bibelsk sjælesorg i samarbejde med bl.a. præsternes efteruddannelse. Nogle af kursisterne arbejder med socialt belastede familier, andre med veteraner, patienter, kronisk syge, og andre igen arbejder med flygtninge eller, som Pernille Lydeking Svenningsen, på sygehuse:

"Som sygehuspræst møder jeg dagligt mennesker, der er udfordret eksistentielt og trosmæssigt. Det er for så vidt ikke afgørende, om det er et brækket ben eller en dødsdom, patienten sidder med. Det afgørende er den eksistentielle rystelse, sygdom og indlæggelse kan foranledige, og den er helt individuel. De kommer med spørgs-

mål som 'hvorfor er dette sket?', 'hvad har jeg gjort?', 'hvad skal der blive af mig - og af mine kære?' - 'og hvor er Gud?' Sygdommen kan ryste alt det, vi troede på, for giver det alt sammen mening nu? Den verden, man måske før følte sig tryk i, er væk."

Klagesalmerne hjælper

Klagesalmerne spiller en central rolle i bibelsk sjælesorg, da klagen til Gud har vist sig at være meget værdifuld i forløsningen af traumer:

"Det, metoden hjælper folk med, er at udtrykke deres smerte uden at blive hængende i den. Derefter opfordres de til at overlade det, de ikke kan bære selv, til Gud. Det kan godt være, at forløbet kan forløse menneskers traumer eller hjælpe dem om på den anden side af sygdom og livskrise - det er imidlertid ikke noget *quick fix*. Uanset hvad, har jeg erfaret, hvordan bibelsk sjælesorg kan starte processen frem til helingen. Man når måske ikke hele vejen - men det er også godt nok."

Bibelsk sjælesorg og corona

Pernille Lydeking Svenningsen har endnu ikke oplevet øget efterspørgsel på bibelsk sjælesorg som følge af corona-krisen. Men hun er ikke i tvivl om, at den kommer - og hun er begyndt at holde onlineforløb i bibelsk sjælesorg, hvilket hun allerede nu har høstet gode erfaringer med:

"Mine første sessioner et gået rigtig godt. Alle deltagere fandt ud af at benytte linket og var ivrige for at komme rigtigt i gang. Det er vigtigt at afprøve teknikken i forvejen og sikre sig, at alle er trygge ved mediet. Første gang introducerede jeg grundigt til forløbet, og vi aftalte at mødes en gang om ugen i stedet for hver anden uge. Behovet og omstændighederne kan tale for et mere komprimeret forløb."

Onlineforløbene er blot en ny ramme til den samme metodik, hvor hun særligt oplever én ting igen og igen:

"Hvad enten man er flygtning, har været udsat for folkemord, er blevet mobbet som barn, har mistet sit kæledyr, er blevet skilt eller er angst for at få corona, kan vi spejle os i og støtte hinanden. Uanset, hvad der er sket os, må vi anerkende smertepunkterne, påbegynde helingen og gå sammen ad den samme vej. Det handler om at komme til at leve det liv, man gerne vil. Det er vel i bund og grund det, vi hver især ønsker at opnå."

”

Det var svært for Jesus – det er også svært for os.

”
Vi kommer aldrig
hjem igen

Foto: Scanpix

Bibelsk sjælesorg inspirerer, trøster og er en energikilde til livsmod hos både muslimske og kristne flygtningekvinder. Der er to facilitatorer til hver sorggruppe, hvor der kommer mellem 10 og 30 kvinder.

Den syriske flygtning, Ariana, er alene med sine fire børn og kommer i en sorggruppe hver mandag. Ofte drikkes der kaffe og indtages et måltid i løbet af de to timer, sorggruppen er i gang.

Gruppen er en ventil, hvor nogle kvinder for første gang tør fortælle om overgreb. I Adrianas kirke har der været afholdt ni sorggrupper siden 2018. Der bliver ved med at komme flere kvinder til. Corona-krisen vil formodentlig øge efterspørgslen på bibler og sjælesorg.

Næste skridt er sorggrupper for unge.

Forandringens mulig hed

Adriana måtte flygte med sin mand og fire børn fra Damaskus. Hun mistede sit land, sin bolig, sine venner og sin identitet. Men stødte så på et særligt fællesskab.

Af Synne Garff

Året er 2011. Krigen i Syrien er kun lige begyndt. Adrianas mand, Muhammed, er officer i hæren og sendes ud på en to-ugers mission. Da Muhammed vender tilbage, er han dybt rystet og meddeler sin hustru, at han ikke kan blive i hæren. De ved begge, at beslutningen vil gribe ind i deres liv, men ingen aner, hvad de næste ni år vil byde på. Muhammed flygter til Jordan:

”Vi fortalte, at min mand var forsvundet, men der gik ikke længe, før folk fandt ud af, at Muhammed var deserteret fra hæren.”

Mistanken alene gjorde livet farligt for Adriana og børnene. Pigerne gik i skole, den ældste var netop begyndt at læse på universitetet. En dag fortalte nogle venner, at de havde set datterens navn blacklistet på et opslag. Det betød i realiteten, at de var fredløse. Adriana pakkede i en fart en kiste af familiens ejendele sammen og skiftede bolig:

”Lige uden for vores dør blev folk slagtet. Kvinder og pigebørn blev voldtaget. Vi var i overhængende fare, for Muhammed blev kaldt forræder.”

Igennem et år flyttede Adriana fra sted til sted med børnene. Til sidst blev de smuglet ud af Syrien og endte i en lille tre-værelses lejlighed i Jordan. Det er her, jeg be-

finder mig sammen med Adriana og hendes fire børn. De hvide plastikstole har bundet benene sammen med blåt sejl garn, for når varmen bølger om sommeren, bliver benene bløde og synker sammen. Jeg har fået en velpolstret brun stol.

Adriana er først i 40'erne, har et vakst blik og er en veluddannet kvinde. Flere gange understreger hun vigtigheden af at lære. Hun har selv gået på universitetet og er nu mentor for sine tre ældste døtre. Adriana må nemlig klare at være både mor og far for børnene, for Muhammed er interneret i en lejr af de jordanske myndigheder og kommer kun på besøg, når han får udgangstilladelse. Det er selvsagt krævende at være alene med børnene og skaffe midler til at overleve. Rationerne fra FN og Bibelselskabet rækker ikke hver måned. Og der skal betales husleje. Heldigvis er udlejeren forstående:

”Fremtiden er uvis. Pigerne har afsluttet deres uddannelse, men må ikke arbejde. Det er kun vores yngste, der går i skole. Det eneste, der står fast er, at vi aldrig kan vende tilbage til Syrien. Jeg kommer aldrig hjem igen.”

Et sikkert sted

For et par år siden begyndte Adriana at komme i den nærliggende kirke for at få medicin og nødhjælp. Her stødte hun på et par damer, som underviste i bibelsk sjælesorg. De fortalte, at flygtningekvinderne i sorggruppen fik mulighed for at dele deres følelser i al diskretion:

”Det lød godt. De understregede vigtigheden af, at man kunne tale frit og åbent i et fortroligt rum. Og det kunne man.”

Adriana lyser op, da hun begynder at fortælle om de 20 kvinder, hun mødes med hver mandag eftermiddag:

”De lyttede til mig. Vi kunne dele vores tanker, uden at det kom videre.”

Adriana kan relatere til de historier, der beskrives i kompendiet til bibelsk sjælesorg. Hun slår ud med arme og kommer til at le af sig selv:

”Den måde, flygtninge reagerer på i historierne, er fuldstændigt som at se mig selv. De andre kvinder trøster mig, og jeg holder mig mere til Gud, når jeg har været i gruppen. Det hjælper mig, at jeg har fået en bedre forståelse af dybden af Guds kærlighed.”

Børnene, som sidder rundt om deres mor, ved, at hun undertiden er stresset over de ubetalte regninger og mange nye problemer, der bliver ved med at dukke op. De supplerer spontant:

”Hun er altid i meget bedre humør, når hun har været nede i kirken. Sommetider skælder hun ud og bliver vred. Vi ved godt, at vores mor har meget at se til.”

Adriana trækker på smilebåndet og fortæller, at hun har stor fornøjelse af den vejtrækningsøvelse, hun også har lært på kurset. Når hun bliver vred, stopper hun op og får styr på sit temperament:

”Jeg har fået øje på en dør midt i mørket.”

Og det er afgørende, for der er ikke udsigt til, at hendes situation ændrer sig med det første. Der er nok at bekymre sig om. Forleden blev en af døtrene alvorligt syg.

Forståelse fremmer freden

Adriana går stille med sin fascination af kristendommen,

for nogle muslimer i lokalsamfundet bryder sig ikke om, hvad der foregår i kirken. I Mellemøsten er der mange fordomme om de kristne, som forsvinder igennem mødet med de kristne sorggruppeledere. De kristne er under stigende pres i Jordan, særligt i de mindre byer. Mange kvinder bliver overraskede, når de oplever, hvor kærlig, nådig og barmhjertig den kristne Gud er. Nogle kvinder ender faktisk med at konvertere, men beholder tørklædet på - for ikke at provokere unødigt og gøre situationen endnu sværere for dem selv og familien.

Adriana har fået mod til at overlade det til Gud, som hun ikke kan bære selv. Hun tror på, at Gud er kærlighedens kilde, der kan trøste og helbrede, ikke mindst når man har tillid og mod på at dele smerten med andre lidelsesfæller. Den begavede kvinde slutter med at understrege, at hun selv vil blive ved med at vende tilbage til sorggruppen. Men ikke nok med det:

”Mine piger skal med i den næste sorggruppe, som kirken er i færd med at oprette for unge. Jeg er overbevist om, at det vil gøre dem godt.”

SKÆRPEDE OMSTÆNDIGHEDER

I skrivende stund er der pga. COVID-19 udgangsforbud i Jordan, og udgang straffes med 1 års fængsel. Det rammer flygtninge ekstra hårdt, da de forhindres i at arbejde og få den lille indtægt, der er så afgørende for familiens overlevelse.

Bølgende latter gennem gården

Irakiske flygtningebørn får sig en tiltrængt pause fra bekymringerne.

Solen er så småt ved at gå ned over Madaba. Der er forår i luften, med en spids af kulde. Kirken er rammet ind af en lys mur. Den ene side er fyldt med bibelhistorier. Tre gigantiske cypresser holder vagt ved lågen. En kirkeklokke hænger over en cementring med planter og ligner en brønd. Den bibelske stemning fornægter sig ikke.

Rytmikisk musik med moderne popstjerner fylder gården. Et par højttalere er stillet op foran kirken, og skal de næste par timer engagere irakiske flygtningebørn i fællesskab. En medarbejder fra Det Jordanske Bibelselskab styrer slagets gang fra indgangen foran kirken, der danner en naturlig scene. Børnene er imellem 9 og 15 år. Der grines, løbes, samarbejdes og børn og unge tager sig et frirum fra bekymringerne, som ofte præger deres familier. Alle har måttet forlade Irak på grund af krig, terror og forfølgelse. De er i sikkerhed, men deres liv er præget af uro og usikkerhed. Nogle lider af angstanfald og kan ikke være alene.

Bibelselskabet har et stort netværk af frivillige, langt over 100. Mange er veluddannede, har været på kursus i bibelsk sjælesorg og støtter flygtninge fra både Irak og Syrien igennem de lokale kirker.

JORDAN

Jordan er gammelt bibelland med Det Døde Hav, Jordanfloden, klippebyen Petra og Moabs sletter som centrale steder. For 70 år siden var 20 procent af den jordanske befolkning kristne. I dag er tallet nede omkring 2,2 procent.

Godt 200.000 jordanere er kristne. Størstedelen tilhører det græsk-ortodokse kirke. Landet huser flere millioner flygtninge, langt de fleste muslimer. Ingen kender det præcise tal.

I Jordan er der en god forståelse mellem de kristne og regeringens kong Hussein, men de kristne oplever desværre stigende diskrimination i den muslimskdominerede befolkning. Det Jordanske Bibelselskab er en central spiller med sine initiativer, der samler de få kristne og bygger bro til såvel muslimske som kristne flygtninge. Landet har en stærk tradition for broderkærlighed.

Foto: Les Kaner

Vil du støtte SAT-7's arbejde for at sende kristen tv i Mellemøsten og Nordafrika?

SÅDAN KAN DU STØTTE SAT-7

Gaver indbetales på giro eller bank:
reg.nr. 3001 · kontonr. 9000488.
Skriv: Gave til SAT-7.

Eller betal via hjemmesiden:
www.bibelselskabet.dk/giv-tv

MOBILEPAY 62903

Mærke: "SAT-7"

Du kan også lave en fast giveraftale via Betalingsservice til SAT-7.
Ring på telefon 3312 7835

SAT-7

- Er den første, ældste og største kristne tv-kanal i Mellemøsten og Nordafrika
- Kan i dag ses via satellit i 25 lande i Mellemøsten og Nordafrika. Kan ses online i hele verden
- Har over 25 millioner seere, og sender 365 dage om året

KONFERENCE OM KRISTENFORFØLGELSE

Sted: Apostelkirken på Vesterbro
Sæt kryds i kalenderen fredag den 18. september kl. 9-13.
Bibelselskabet indbyder i samarbejde med SAT-7 til oplæg og diskussion.

Foto: SAT-7

I Mellemøsten holder de vejret

Af Thomas Godsk Larsen

I store dele af Mellemøsten og Nordafrika trodser millioner af mennesker hver dag de strenge udgangsforbud, for kommer de ikke ud, får de ikke noget at spise. Resten af tiden sidder de hjemme, angste og usikre på, hvad denne nye virus, corona, vil bringe. Informationsniveauet er lavt i mange af landene, og tilliden til myndighederne er lav.

Folk søger et lys i mørket

"Situationen er meget alvorlig, og alle holder vejret. Tænk på befolkningstætheden i en by som Cairo, på den dårlige hygiejne, manglende adgang til værnemidler og et elendigt sygehusvæsen mange steder. Og tænk ikke mindst på, hvad et coronaudbrud i de enorme flygtningelejre vil betyde," fortæller Kurt Johansen.

Mulighederne for at producere tv for den kristne tv-station SAT-7 er tilsvarende begrænset. Man har valgt at prioritere at sende liveprogrammer og børneprogrammer, og så løber der også en del genudsendelser over skærmen:

"Vi kan se, at vi har flere seere end nogensinde. Midt i

denne enormt vanskelige periode søger folk svar, et lys i mørket."

"Corona er ikke Guds straf"

Kurt Johansen fortæller, at SAT-7's formål er det samme, som det hele tiden har været: at sende kristen tv i en muslimsk domineret del af verden; tv, der giver evangeliet om Jesus Kristus videre og samtidig giver mennesker håb om sociale forandringer igennem programmer om religionsfrihed og kvinderettigheder:

"Lige nu er der mere brug for os end nogensinde. Vi formidler Bibelens budskab og fortæller, at corona ikke er Guds straf, men at Gud elsker os og er med os dér, hvor det ser allermørkest ud. Derudover sender vi løbende en række indslag om, hvordan man undgår corona - også målrettet børnene. Den meget vigtige oplysningsopgave har SAT-7 påtaget sig i den aktuelle situation," fortæller Kurt Johansen.

Skole-tv til 50 millioner husstande

Børnene er særligt udsatte netop nu. Mere end 13 millio-

ner børn og unge i Mellemøsten og Nordafrika går i forvejen ikke i skole, og corona har nu lukket alle skoler. Derfor har SAT-7 valgt at styrke SAT-7 Academy, der siden 2015 har sendt undervisningsprogrammer til børn og unge, særligt i flygtningelejre:

"Med mere end 50 millioner husstande i Mellemøsten og Nordafrika med satellitadgang, kan SAT-7 Academy ændre livet for millioner af børn, der sidder derhjemme nu med deres familier. Vores *My School*-programmer lærer børnene at læse, skrive og regne. Og så er der selvfølgelig oplysning om, hvordan man undgår coronasmitte," fortæller Kurt Johansen, der også beretter om positive tilbagemeldinger fra voksne i familierne, der kigger med.

Ingen børn og unge i studiet

For at undgå spredning af COVID-19 har SAT-7 ikke, som normalt, børn og unge i studiet, når der optages. Men, fortæller Kurt Johansen, "folk, der laver tv, er ofte kreative mennesker, og det er utroligt, hvad der kan lade sig gøre med en netforbindelse, et lille kamera og et redigeringsprogram."

Også voksenprogrammerne kommer vidt omkring, fortæller han videre:

"Vi sender liveprogrammer 3-4 gange om dagen, hvor vi taler via videoopkald med psykologer, læger og præster i ethvert hjørne af Mellemøsten og Nordafrika. Det betyder også, at vi når flere kristne, der p.t. er afskåret fra at være sammen med andre kristne og komme i en kirke."

Kristne er fortsat udsatte

Situationen for kristne i området er uændret, fortæller Kurt Johansen. Det betyder, at de, som minoritet, fortsat er udsatte. Men man kan frygte, at forholdene forværres:

"I enhver krise er minoriteter i en sårbar situation. Der kan udvikle sig konspirationsteorier, og der kan udpeges syndebukke, når eller hvis situationen eskaleres. Det følger vi tæt. Derudover sidder mange kristne konvertitter i fængsel, alene, fordi de er kristne, og mange kristne i Mellemøsten og Nordafrika lever i forvejen en marginaliseret tilværelse. Vi må ikke glemme dem, heller ikke herhjemme," siger Kurt Johansen.

Under pandemien er den kristne tv-station SAT-7's formål blevet mere påtrængende end nogensinde: at nå mennesker i lukkede hjem, i lande, der er lukkede, og som ikke ved meget om kristendom.

Af Thomas Godsk Larsen

Foto: SAT-7

”Vi skal skabe fremtidens åndelige helte

Kanalchef på SAT-7, Rita Elmounayer, havde et tydeligt budskab, da hun besøgte Danmark sidste år:

”SAT-7 skal skabe fremtidens åndelige helte.”

Men kristne er fortsat meget pressede i Mellemøsten og Nordafrika, fortæller hun:

”Det er svært at være kristen her, nogle steder betyder det ligefrem, at du kan blive offer for dødsstraf. Andre steder, som i Algeriet, kan vi transmittere gudstjenester, hvor man ikke er bange for at vise ansigter. I lande som Tunesien og Marokko er det mere blandet; flere tør godt vise ansigt, men mange er også tilbageholdende. Og det forstår jeg godt.”

Op til påsken i år har SAT-7 gjort en særlig indsats for at nå isolerede kristne gennem tv-programmer og via de sociale medier. Men Rita Elmounayer mener, at SAT-7's mission og opgave også omfatter det at bringe evangeliet til ikke-troende - uden at komme i karambolage med myndighederne og skabe yderligere problemer for kristne:

”Det unikke ved SAT-7 er, at seerne her kan møde Guds kærlighed og tilgivelse i et såret Mellemøsten; et Mellemøsten fyldt af kriser, konflikter og sammenstød. Vi skal promovere Kristus' kultur, en fredskultur.”

Men SAT-7 er ikke kun optaget af seernes åndelige liv, fortæller hun:

”For mig er kristendommen grundlæggende inkluderende. Derfor laver vi også programmer, der har det, vi kalder social gennemslagskraft (*impact*, red.). Programmer, der tager emner op som handicap, kvinder og aktuelle politiske problemer, for eksempel i forlængelse af revolutionen i Egypten eller krigen i Syrien. Vi vil også ger-

ne spille en rolle i forhold til uddannelse, og det gør vi allerede gennem vores SAT-7 ACADEMY-programmer og *My School*-projektet.”

Kanalchef Rita Elmounayer har et særligt bud på, hvad SAT-7 fremover kan gøre mere af for at rykke grænserne for, hvad der er acceptabelt i Mellemøsten og Nordafrika:

”Medier er med til at forme, hvad mennesker tænker om det ene og det andet - og siden, hvordan de handler. Jeg kunne godt tænke mig, at vi i endnu højere grad producerer programmer, for eksempel dramaer, hvor man ikke gør et nummer ud af, om personerne er kristne. Ligesom det, at man på tv i højere grad møder kvinder i magtfulde roller eller homoseksuelle, sorte, handicappede og andre marginaliserede grupper, uden at de er med, *fordi* de er det. Dét tror jeg på, gradvist kan flytte opfattelsen af, hvad der er socialt acceptabelt, og hvad der er 'normalt' - for eksempel at være kristen.”

Netop de unge er en særlig målgruppe for budskabet om inklusion og accept af forskelligheder, mener Rita Elmounayer:

”Igen gennem vores arbejde vil vi gerne påvirke de unge, regionens fremtid, positivt - noget, vi blandt andet søger at gøre med vores satsning på de sociale medier. Jeg siger med vilje 'påvirke' og ikke 'ændre' seernes *hearts and minds*, for det er Vorherres værk. Men vi vil påvirke, hvordan mennesker tænker om dem, der er anderledes og har en anden tro. Vi vil gerne inspirere særligt de unge til at turde være kritisk tænkende, så de kan være med til at gøre en positiv forskel for andre, for sig selv og for regionen.”

Foto: Les Kaner

Bibelen trøster kristne på flugt

ISIS og den hadske stemning over for kristne i Irak drev familien på flugt. Den opholder sig nu i Jordan.

Familiens fem medlemmer lider under flugten og får ofte besøg af den lokale præst, der har været på kursus i bibelsk sjælesorg for bedre at kunne forstå og hjælpe. Kirken er blevet et anker. Familien kommer til arrange-

menter og gudstjeneste om søndagen, gerne flere gange. I stuen står der en stor, sort læderindbundet bibel, som ofte tages ned fra hylden. Moderen har flere yndlingsvers, blandt andet Josvabogen kapitel 1, vers 5, men hun nævnte også dette, da hun blev spurgt af international chef, Synne Garff:

Lad ikke kærlighed til penge bestemme jeres adfærd, men stil jer tilfreds med det, I har. For Gud har selv sagt: »Jeg lader dig ikke i stikken og svigter dig ikke.«

HEBRÆRBREVET KAPITEL 13, VERS 5

Siden 2013 har Bibelselskabet støttet syriske og irakiske flygtningefamilier med nødhjælpssækker, bibler og bibelsk sjælesorg. Når der er opbygget tillid, vælger nogle at deltage i kirkens sorggrupper.

Det styrker flygtningene at have et trygt forum, hvor de kan tale om deres tunge tab. Mange gemmer på horrible oplevelser. Bibelen er til rådighed for dem, der måtte ønske den. Efterspørgslen er stor.

Godt nyt: 1,5 mia. bibler de seneste fem år

Foto: Joaquim DassoVille

Bibelselskaber i hele verden har oversat Bibelen for mere end en femtedel af verdens befolkning inden for kun fem år. 270 nye sprog og 1,7 milliarder mennesker har fået en bibeloversættelse siden 2015.

2019 satte rekord for antallet af oversættelser på et enkelt år: 90 sprog, der tales af næsten 617 millioner mennesker.

Blandt de sprog, der fik hele Bibelen oversat for første gang, er Ellomwe - et sprog, der tales af næsten 2,3 millioner mennesker i Malawi. Ved lanceringen kundgjorde store højtalere rundt i byen Chiringa, at Bibelens tekster nu var ankommet i deres midte. Med sig havde optoget en enorm kopi af den nye bibeloversættelse.

Bare fem år tidligere var Det Nye Testamente blevet oversat til Ellomwe:

”Det var først, da det skete, at folk indså, at deres sprog

kan skrives ned og bruges i medierne og i kirkens aktiviteter,” fortæller Hayes Metani, en af oversætterne. ”Bibeloversættelse har udført banebrydende arbejde blandt mindretalssprog og folk.”

På den anden side af jorden, i Myanmar, græd oversætter pastor Thang Ngai Om, da han holdt den første bibel på sit eget sprog i hænderne - Cho Chin. Dagen efter den officielle lancering vandrede et antal Cho Chin-kristne til toppen af Mount Victoria, det højeste bjerg i Chin State, hvor de løftede Bibelen højt over hovedet for at takke Gud.

Det Danske Bibelselskab arbejder sammen med De Forenede Bibelselskaber om at gøre Bibelen tilgængelig på alle verdens sprog. For første gang i historien ser dette mål realistisk ud - selv om der er et stykke vej igen. For mere end halvdelen af verdens sprog har stadig ikke en oversættelse af Bibelen. Det er over 1,5 milliarder mennesker, der stadig venter på en samlet bibeloversættelse på deres eget sprog.

Hvor mange mennesker har Skriften på deres eget sprog

Kilde: De Forenede Bibelselskaber og progress.Bible™. ¹Figuren er baseret på bedst tilgængelige data.

Gennem de sidste fem år

QUIZ

BIBELENS FRUGT & GRØNT

Svar på spørgsmålene, og find frem til kodeordet. Ud for hver svarmulighed er der et bogstav. Svarer du rigtigt på spørgsmålene, danner bogstaverne tilsammen kodeordet. Find svarene ud fra teksthensvisningerne i 1992-oversættelsen.

1. Denne frugt skal pryde ypperstepræstens kappes slæb. (Læs 'Forordning om præstedragten' i 2. Mosebog kap. 28)

- K) Figen
- L) Granatæble
- I) Appelsin

5. I forbindelse med Babylons fald vil der komme en dårlig handelsperiode, hvor bl.a. denne kostbare krydderurt nævnes. (Læs om 'Babylons fald' i Johannes' Åbenbaring kap. 18)

- T) Koriander
- E) Persille
- S) Salvie

7. Til et balsamoffer af den bedste slags bruges 250 sekel af hver af disse to ingredienser. (Læs 'Forordning om helligdommens indvielse' i 2. Mosebog kap. 30)

- H) Safran og vanilje
- B) Kanel og kalmus
- L) Myrra og stakte

2. Esau sælger sin førstefødselsret til Jakob for et måltid bestående af: (Læs om 'Esau og Jakob' i 1. Mosebog kap. 25)

- R) Byggrød
- A) Mannabrød
- I) Brød og linser

6. Israelitterne græder, når de tænker på den gode mad, de spiste i Egypten. (Læs 'Vagtlerne' i 4. Mosebog kap. 11)

- S) Agurker, vandmeloner, porre
- N) Granatæbler, abrikoser, oliven
- A) Vindruer, aubergine, dadler

8. Himmeriget ligner dette frø, som er mindre end alle andre frø, men når det vokser op, er det større end alle andre planter. (Læs lignelsen i Matthæusevangeliet kap. 13)

- F) Sesamfrø
- O) Snerlefrø
- R) Sennepsfrø

3. I stedet for tjørnekrat skal disse vokse frem til ry for Herren. (Læs 'Herrens trofasthed mod pagten' i Esajas' Bog kap. 55)

- I) Morbær
- S) Rønnebær
- V) Enebær

9. Når man er syg af kærlighed, styrkes man af rosinkager og forfriskes med denne frugt. (Læs Højsangen kap. 2)

- O) Æbler
- V) Pærer
- K) Bananer

4. Johannes Døber levede ikke af frugt og grønt, men derimod af: (Læs 'Johannes Døber i ørkenen' i Markusevangeliet kap. 1)

- T) Skorpioner og druesaft
- E) Græshopper og vildhonning
- U) Biller og æselmælk

10. Adam og Eva dækker sig til med disse blade fra et frugttræ. (Læs 'Syndefaldet og uddrivelsen af Edens have' i 1. Mosebog kap. 3)

- R) Vinblade
- D) Figenblade
- B) Palmeblade

Indsæt bogstaverne fra de rigtige svar og dan kodeordet:

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Send kodeordet til bibelquiz@bibelselskabet.dk senest den 19. juni, og deltag i konkurrencen om fem gavekort á 300 kr. til Bibelselskabets boghandel. Vinderne får direkte besked.

” Hvor er Gud, når det gælder?

Af Thomas Godsk Larsen

Teolog og forfatter Leif Andersen sætter sig i en ny bog for at udforske lidelsens problem. Et gammelt spørgsmål, som ikke er blevet mindre aktuelt af, at hele verden netop nu er ramt af en pandemi. For kristendommen - og vi alle - bliver aldrig færdig med spørgsmålet om, hvorfor lidelsen er til; det, der på teologisk klubsprog hedder *teodicé*:

”Den kristne Gud er på én gang almægtig og algod. Men hvis han er almægtig, hvorfor tillader han så lidelsen i verden? Han skulle jo være algod?”

Leif Andersen indleder sin bog med en række overskrifter fra nyhedsstrømmen. Citater om ulykke, ødelæggelser, tragedier. Alle fra én og samme dag, og alle som vidnesbyrd på, hvordan lidelse og ondskab tager plads i verden. Og straks efter giver forfatteren os ordene fra 1. Mosebog, kapitel 1, vers 31:

Gud så alt, hvad han havde skabt, og han så, hvor godt det var.

Det er dette paradoks, Leif Andersen altså udfolder i sin nye bog, ”Gud og det onde”, der udkommer som 7. bog i Bibelselskabets håndbibliotek-serie. Og han møder det tæt på almindelige menneskers erfaringer, i litteraturen og i Bibelens fortællinger - dog uden på noget tidspunkt at give letkøbte svar. I stedet skimter han håb og trøst i Bibelens forskellige tekster om emnet.

Ét sted i Bibelen spiller lidelsen en særlig rolle, nemlig i Jobs Bog:

”Job har mistet alt, og mens han sidder i askebunken, raser han mod Gud. Det er derfra, hans forhold til Gud

vokser frem: ikke, mens han fryder sig over Guds nærvær, men mens han fortvivler over hans fravær. Jobs historie er med andre ord et eksempel på, at Gud, midt i vores frustration over hans tavshed, allerede er i fuld gang med at tale til os, fuld i gang med at skabe en *relation* til os. Og vi ved ikke engang, at han allerede taler i vores hjerte. Vi begynder at høre ham uden endnu selv at være helt klar over det.”

Ifølge Leif Andersen foregriber Jobs uretfærdige lidelse og hans relation til Gud den kommende Kristus:

”Når man står over for den uretfærdige lidelse, har man virkelig brug for nogle gode grunde til at have tillid til Gud. Det har vi så også: i Kristus. Jesus er det eneste menneske i historien, som var uskyldig i ordets sande betydning, og han blev straffet for andre menneskers skyld. Efter Guds og hans egen bestemmelse - fordi selve Guds tilgivelse af os andre er grundlagt på netop den uretfærdighed.

”Til at begynde med sagde jeg, at kristendommen var særlig derved, at vores Gud både er almægtig og algod. Men der er mere. Det særlige ved kristendommen er også, at Gud blev menneske, og han led og døde sammen med os. Det gør, at vi har en medlidende Gud. Og derfor ønsker jeg mig, at vi kan besvare lidelsen med tro. En tro på trods: Ved at lade forargelsen og protesten komme til orde, kan tilliden til Gud bygges op på ny. At turde stole på, at han har fat i den lange ende, at han er med os og hos os midt i lidelsen.”

Leif Andersen er lektor i praktisk teologi ved Menighedsfakultetet/ FIUC i Aarhus. Han er desuden præst i folkekirken og forfatter til en række bøger, senest kom tobindsværket *Kroppen og ånden* (2015-16). For Bibelselskabet har han medvirket i udgivelsen af Jobs Bog på nudansk, *Det er din egen skyld* (2017).

Gud og det onde

Bibelselskabets
Håndbibliotek

Leif
Andersen

ELSK DIN NÆSTE

- PÅ AFSTAND

STØT I DANMARK OG FATTIGE LANDE:

1 KOMPENDIUM TIL BIBELSK SJÆLESORG + EN BIBEL = 90 KRONER

10 BIBLER = 450 KRONER

BIBLER OG KOMPENDIER TIL 20 KURSISTER = 1800 KRONER

BIBELSK SJÆLESORG

Corona-krisen får behovet for bibelsk sjælesorg og bibler til at stige

- Vi uddeler bibler igennem kirkerne
- Vi uddanner kirkeledere og omsorgspersoner i bibelsk sjælesorg
- Vi etablerer sorggrupper

Foto: Les Kaner

GIV DIN STØTTE HER

**ELLER
MOBILEPAY
62903**

REG.NR. 3001, KONTONR. 9 00 04 88 · MÆRKET 'BIBLER + SJÆLESORG'

BESØG VORES HJEMMESIDE OG STØT FAST:
WWW.BIBELSELSKABET.DK/STOETFAST

KOMMER DER FLERE MIDLER IND, END DER ER BRUG FOR, GÅR OVERSKUDET TIL LIGNENDE PROJEKTER.

